

Predsednik vlade dr. Robert Golob
Kabinet predsednika vlade
gp.kpv@gov.si

Ljubljana, 2. oktober 2023

Strateške prednostne naloge za naslednjih pet let: zelena, pravična in konkurenčna Evropa [ob pripravi Granadske deklaracije 6. oktobra 2023]

Spoštovani predsednik vlade RS dr. Robert Golob,

Pred neformalnim srečanjem voditeljev in voditeljic držav ali vlad v Granadi, 6. oktobra 2023, **opozarjamo na pomen ustrezne določitve strateških prednostnih nalog, ki morajo usmerjati Evropo v smeri okoljsko in podnebno bolj vzdržne prihodnosti.**

V luči naslednjega cikla oblikovanja evropskih politik in prihajajočih sprememb v institucijah EU (spomladi 2024) moramo tudi na ravni EU pričeti z načrtovanjem naslednjih korakov v smeri bolj trajnostne prihodnosti. V zadnjih petih letih je kot pomemben kompas na poti do ogljično nevtralne Evrope do leta 2050 služil Evropski zeleni dogovor. Čeprav je v trenutni obliki še vedno daleč od prvotnih obljub, je predstavljal izjemno pomemben premik v oblikovanju politik. Začrtani smeri pa moramo slediti tudi sedaj ter si še naprej prizadevati za gospodarstvo z neto ničelnimi emisijami, ki bo delovalo za dobrobit in blaginjo vseh, obnovo narave ter ničelno onesnaževanje.

V naslednjih petih letih oblikovanja zakonodaje EU se je treba **osredotočiti na izvajanje zelene zakonodaje v državah EU ter zagotoviti javne in zasebne naložbe**, da bo prehod postal pravična, oprijemljiva in cenovno dostopna realnost. Ob boku oktobrski razpravi o strateški agendi Evropskega sveta ter o pripravljanih korakih, kot je Granadska deklaracija, zagovarjamo spodaj navedene prednostne naloge, vključitev katerih bi po našem mnenju pospešila družbene in industrijske koristi Evropskega zelenega dogovora. Da bi se soočili s prej omenjenimi izzivi, **bi torej Granadska deklaracija morala vključevati:**

- odločno **povečanje javnih podnebnih, okoljskih in socialnih naložb** z uskladitvijo vseh javnih in zasebnih naložb s cilji zelenega prehoda ter zagotovitev, da bodo veliki onesnaževalci v celoti prevzeli svojo odgovornost;
- pospešek v izvajanju Evropskega zelenega dogovora in **odpravo manka ambicij tako na področjih narave in podnebja kot tudi na področju onesnaževanja z določitvijo trdnih pravno zavezujočih ciljev in novih ambicioznih varstvenih standardov**, ki bi temeljili na najnovejših razpoložljivih znanstvenih dognanjih. Le z nenehnimi prizadevanji lahko Evropa zaščiti naše zdravje, naravo, varnost in gospodarstvo ter vzpostavi ključne povezave med njimi;
- **zaščito upravljanja na ravni EU ter zaščito demokratičnosti postopkov in učinkovitega sodelovanja civilne družbe**. Okrepiti je treba vlogo državljanov_k na

nacionalnih ravneh in na ravni EU ter zagotoviti enakopraven dostop do političnih odločevalcev ter pravice povsod po Evropi;

- podporo **sistemu oskrbe s kakovostno in varno hrano po dostopnih cenah za vse, ki ima hkrati najmanjši možni vpliv na okolje in podnebje.**

Evropski svet je pristojen, da v naslednjem političnem obdobju Evropo in načrt prihodnje Evropske komisije usmerja z jasnim pogledom v prihodnost. Določitev pravega nabora prednostnih nalog namreč odloča o tem, kako lahko izvedemo nujno potrebno trajnostno transformacijo. Še pomembneje pa je, da odloča o tem, ali in v kolikšni meri sploh lahko izkoristimo številne prednosti te transformacije, kot so na primer avtonomna, cenovno dostopna in zagotovljena oskrba z energijo, konkurenčna in rastoča industrija čistih tehnologij (izhajajoč iz Evrope), raznolika in odporna dobavna veriga za sektorje, ki so ključni za doseganje neto ničelnih vrednosti, ter boljše zdravje in dobro počutje državljanov_k.

Evropa se bo s prihajajočimi volitvami znašla na razpotju, na katerem se bo zaustavila ali pa bo s polno paro napredovala v smeri trajnostne tranzicije. Pozivamo vas, da v imenu Vlade RS skupaj z drugimi naprednimi glasovi v Svetu podprete prej našete prednostne naloge, ki bi vodile do boljše in bolj pravične družbe za vse.

S spoštovanjem,

Gaja Breclj
direktorica Umanotere

